

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/228/2019
Identifikačné číslo spisu: 8217201262
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8217201262.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. U. R., bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. Martinom Špakom, advokátom v Spišskej Novej Vsi, Odborárov 49, proti žalovanému Mestu Bardejov, so sídlom v Bardejove, Radničné námestie 16, IČO: 00 321 842, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 7 C 11/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 2019 sp.zn. 11 Co 14/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Bardejov rozsudkom z 24. septembra 2018 č.k. 7 C 11/2017-106 žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia svojho výlučného vlastníckeho práva k pozemku parcely registra „C“ č. 4869/622 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 251 m² pre kat. úz. L., vzniknutej odčlenením od pôvodnej parcely registra „C“ č. 4869/169 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2 606 m² na základe geometrického plánu č. 7/2018 vyhotoveným geodetom Ing. E. J. (a ktorá zodpovedá pôvodnej parcele registra „C“ č. 1915/3 - trvalé trávne porasty o výmere 251 m²), zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal pritom zo zistenia, že rozhodnutím Okresného úradu v Bardejove z 24. januára 2000, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. októbra 2001, bol predmetný pozemok od žalobkyne vyvlastnený v prospech žalovaného a rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Prešove z 18. júla 2006 žiadosti žalobkyne o zrušenie uvedeného rozhodnutia o vyvlastnení, podanej 29. mája 2006 z dôvodu, že sa v zákonom určenej dvojiročnej lehote nezačalo s jeho užívaním na vyvlastnený účel, nebolo ako oneskorene podanej vyhovené a toto rozhodnutie o vyvlastnení bolo ponechané v platnosti. V konaní teda nebolo preukázané, že sporný pozemok po vyvlastnení bol prevedený alebo by prešiel naspäť do vlastníctva žalobkyne niektorým z nadobúdacích titulov vymenovaných v § 132 Občianskeho zákonníka alebo že by príslušný správny orgán rozhodol o zrušení rozhodnutia o vyvlastnení, a preto nebolo možné žalobe vyhovieť.

1.2. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že zákonom prezumovanou skutočnosťou, ktorá by viedla k

spätnému prechodu vlastníckeho práva na žalobkyňu, nie je ani nesprávne poučenie účastníka vyvlastňovacieho konania o možnosti podať žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení [žalobkyňa namietala, že vo výroku tohto rozhodnutia sa uvádza, že ak sa v lehote dvoch rokov od vyvlastnenia pozemku nezačne s jeho užívaním na vyvlastnený účel, má právo do šiestich mesiacov podať žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení, avšak v odôvodnení tohto rozhodnutia je uvedené, že ak sa nezačne s užívaním tohto pozemku v uvedenej lehote, jej nedodržaním (automaticky, bez akejkoľvek žiadosti) nadobúda účinnosť právny následok v podobe zrušenia rozhodnutia o vyvlastnení - pozn. dovolacieho súdu] a ani samotná skutočnosť, že žalovaný nezačal v zákonnej lehote dvoch rokov od prechodu vlastníctva predmetný pozemok užívať na účel, na ktorý bol vyvlastnený. Zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení je podľa § 116 ods. 1 stavebného zákona možné dosiahnuť iba na základe návrhu (žiadosti) pôvodného vlastníka podaného v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote, ktorá bola v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení v dĺžke šesť mesiacov, o čom bola žalobkyňa vo výroku tohto rozhodnutia správne poučená, a neskôr novelou stavebného zákona účinnou od 1. augusta 2000 predĺžená na dva roky. Márnym uplynutím tejto lehoty právo žalobkyne žiadať o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení zaniklo a nedodržanie podmienky začatia užívania predmetného pozemku žalovaným na vyvlastnený účel sa konvalidovalo.

1.3. Pre obnovenie vlastníctva žalobkyne k predmetnému pozemku za relevantné nebolo možné považovať ani jej tvrdenia spochybňujúce dodržanie podmienok vyvlastnenia, pretože tieto samy osebe nespôsobujú zánik platnosti a účinnosti rozhodnutia správneho orgánu, na základe ktorého došlo k prechodu vlastníckeho práva v prospech žalovaného. Tieto tvrdenia mohli byť právne významné len vo vyvlastňovacom konaní vedenom pred príslušným správnym orgánom (stavebným úradom), prípadne v správnom súdnom konaní vedenom pred správnym súdom na základe žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu, avšak už nie v civilnom sporovom konaní o určení, komu patrí vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti (kto je jej vlastníkom).

1.4. Súd za neopodstatnenú považoval aj argumentáciu žalobkyne o vydržaní predmetného pozemku, a to z dôvodu, že žalobkyňa nebola jeho dobromyseľným, a teda oprávneným držiteľom. Dobromyseľnosť musí byť hodnotená objektívne a nestačí len subjektívna predstava držiteľa, že mu vec patrí. V danom prípade žalobkyňa si bola plne vedomá, že predmetný pozemok jej nepatrí, ale bol vyvlastnený a vlastnícke právo k nemu prešlo na žalovaného, o čom svedčí aj jej žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení podaná 29. mája 2006.

1.5. Keďže v konaní tiež nebolo preukázané, že by k prechodu vlastníckeho práva k predmetnému pozemku došlo v rozpore s právnym poriadkom (napr. trestným činom alebo rozhodnutím orgánu, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený - tzv. paaktom), súd so zreteľom na vyššie uvedené dôvody dospel k záveru, že žalobu žalobkyne ako nedôvodnú treba zamietnuť.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. apríla 2019 sp.zn. 11 Co 14/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Odvolacie námietky žalobkyne, ktoré mali väzbu na skutkový stav veci, na základe výsledkov dokazovania v prvoinštančnom konaní vyhodnotil ako neopodstatnené, a preto v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. len skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorého odôvodnením sa v celom rozsahu stotožnil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej miere, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné, pretože len nekriticky skopíroval dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie bez toho, aby sa dostatočne vysporiadal s jej tvrdeniami a argumentmi, ktoré - ako tvrdí - súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil, a preto vec nesprávne právne posúdil. Podľa jej názoru preskúmanie veci takýmto spôsobom nevzbudzuje dôveru, že bolo vykonané riadne, a nejaví sa ako kvalifikované, ale len ako formálne; žalobkyňa očakávala, že rozhodnutie odvolacieho súdu bude obsahovať podrobnejšie zdôvodnenie a vysporiadanie sa s jej námietkami. Ďalej znovu namietla, že

rozhodnutie správneho orgánu o vyvlastnení predmetného pozemku je kvôli nesprávnemu poučeniu o možnosti podať žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení (resp. jeho rozporom vo výroku a odôvodnení) zmätočné a chaotické a v tom dôsledku nesprávne a arbitrárne, pričom súdom oboch nižších inštancií vytykala, že sa s touto skutočnosťou vôbec nezaoberali, hoci práve od tejto skutočnosti odvodzovala dobromyseľnosť svojej držby predmetného pozemku, počnúc momentom, kedy žalovanému márne uplynula zákonná dvojročná lehota začať s užívaním tohto pozemku na vyvlastnený účel. Napokon namietala, že jej bola odňatá možnosť realizovať svoje procesné práva tiež tým, že súd nepripustil vykonanie dôkazu jej výsluchom ako strany v konaní, po ktorom chcela súdu predložiť listinu z roku 2003, v ktorej žalovaný navrhuje, že predmetný pozemok od nej odkúpi za trhovú cenu. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za zákonné, zrozumiteľné a vecne správne a dovolacie námietky žalobkyne za neopodstatnené. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6.1. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04). Okolnosť, že dovolateľ so závermi, či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť dovolania.

6.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

7. Žalobkyňa v dovolaní namietala, že v rozhodovanom spore došlo k vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. tým, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia len nekriticky skopíroval dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie bez toho, aby sa dostatočne vysporiadal s jej tvrdeniami a argumentmi, a preto ho považuje za nepreskúmateľné.

8.1. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4 Cdo 34/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 8 Cdo 152/2018).

8.2. V posudzovanom prípade ale obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy oboch nižších inštancií

svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V danom prípade treba zdôrazniť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlil, ako skutkové tvrdenia a právne argumenty strán posúdil, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, a zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z jeho odôvodnenia je zrejmé, že žalobe žalobkyne nebolo možné vyhovieť, pretože po vyvlastnení predmetného pozemku žalobkyne v prospech žalovaného nebola zistená žiadna taká právna skutočnosť, s ktorou by bol spojený jeho prevod alebo prechod späť do vlastníctva žalobkyne, resp. so žiadnou žalobkyňou namietanou okolnosťou (t.j. nespĺnenie alebo nedodržanie zákonných podmienok pre vyvlastnenie, zmätočné poučenie o možnosti podať žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení, či nezačatie v stanovenej lehote s užívaním vyvlastneného pozemku na účel, na ktorý bol vyvlastnený) právne predpisy takéto (spätný) prevod alebo prechod nespájajú alebo pre takéto prechod (na základe vydržania) neboli splnené zákonné podmienky (držba žalobkyne nebola oprávnená, pretože v rozhodnom čase nebola a objektívne ani nemohla byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľná o tom, že jej predmetný vyvlastnený pozemok skutočne patrí) (porov. bod 1.1. až 1.5. tohto rozhodnutia). Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení svojho rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

8.3. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú námietku alebo argument uvedený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný a rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ustanovením § 387 ods. 2 C.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia, ktorá je podmienená tým, že 1/ výrok odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správny, 2/ odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke, a 3/ nevyvstala potreba doplniť dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie kvôli podstatným námietkam a argumentom strany prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie dostatočne nevyšporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, alebo kvôli podstatným a právne významným tvrdeniam uvedeným v odvolaní, na ktoré by - úmerne okolnostiam konkrétneho prípadu - nebola v rozhodnutí súdu prvej inštancie daná špecifická zrozumiteľná odpoveď (porov. § 387 ods. 3 C.s.p.). Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že tieto podmienky sú splnené, má aplikácia § 387 ods. 2 C.s.p. oporu v zákone a nemôže byť spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

8.4. V relácii na zistenú kvalitu odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií v nadväznosti na obsah žalobkyňou namietaných odvolacích dôvodov dovolací súd konštatuje, že tieto rozhodnutia sú plne v súlade s požiadavkami kladenými na spravodlivý súdny proces a zodpovedajú ustanoveniam § 393 ods. 2 C.s.p., resp. § 220 ods. 2 C.s.p. Žalobkyňa preto nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Za porušenie práva na spravodlivý súdny proces a zároveň procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa; ale len to, že ho neodôvodnil objektívnym uspokojivým spôsobom (o taký prípad tu ale nešlo). Skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

9.1. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní ďalej namietala, že rozhodnutie okresného úradu o vyvlastnení predmetného pozemku je nesprávne a arbitrárne, pretože podľa jej názoru pre vyvlastnenie neboli splnené zákonné podmienky a rozhodnutie obsahuje zmätočné poučenie o možnosti (práve) podať žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení, ak sa do dvoch rokov od vyvlastnenia nezačne s užívaním

predmetného pozemku na vyvlastnený účel, dovolací súd uvádza, že žalobkyňa vo svojom dovolaní sama vymedzila, že ho podáva proti v záhlaví označenému rozsudku odvolacieho súdu, čiže predmetom dovolacieho prieskumu, ktorý ma dovolací súd ako mimoriadna opravná inštancia uskutočniť, je tento rozsudok krajského súdu, a nie rozhodnutie okresného úradu o vyvlastnení sporného pozemku alebo rozhodnutie krajského stavebného úradu o nevyhovení žiadosti žalobkyne o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení, a preto jej námietky týkajúce sa nesprávnosti a nezákonnosti týchto rozhodnutí orgánov verejnej správy v civilnom sporovom konaní o určovacej žalobe nemôžu byť relevantné. V danom prípade je totiž potrebné si uvedomiť, že v civilnom sporovom konaní o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 137 písm. c/ C.s.p.), je určovací výrok, kto je skutočným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, výrokom len deklaratórnym. To znamená, že súd týmto výrokom právo netvorí, nezakladá, nekonštituuje (t. j. záväzne nerozhoduje, že od momentu právoplatnosti jeho rozhodnutia sa stáva niektorá zo strán vlastníkom spornej veci), ale len vyhlasuje (deklaruje) určitú skutočnosť, ktorá je (už) prítomná v čase jeho rozhodnutia (porov. § 217 ods. 1 C.s.p.), t.j. vyhlasuje, komu podľa výsledkov dokazovania svedčí vlastnícke právo na základe právneho titulu, ktorý sa už v minulosti uskutočnil (udial).

9.2. Vo vzťahu k uvedenému je ešte potrebné dodať, že rozhodnutie o vyvlastnení je vecou verejnoprávnou, v ktorej príslušný orgán verejnej správy v správnom (vyvlastňovacom) konaní podľa predpisov verejného práva preskúma, či sú splnené zákonom vyžadované podmienky, a autoritatívne rozhodne o právach a povinnostiach fyzických, či právnických osôb, a nie vecou súkromnoprávnou. Z tohto dôvodu civilný súd nemôže v civilnom sporovom konaní preskúmať jeho zákonnosť a vecnú správnosť, či dokonca takéto rozhodnutie zrušiť, keďže na takéto konanie, či postup nemá podľa § 3 C.s.p. zákonom zverenú právomoc, ale práve naopak, ak bolo o otázke o vyvlastnení predmetného pozemku vydané rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci a žaloba žalobkyne o preskúmanie jeho zákonnosti bola v správnom súdnom konaní právoplatne zamietnutá, civilný súd má s ohľadom na princíp jednoty a stability rozhodovacej činnosti kompetentných orgánov v zmysle § 194 ods. 2 C.s.p. povinnosť na tieto rozhodnutia prihliadnúť a v zásade si už nemôže o tejto otázke urobiť sám vlastný záver a posúdiť ju odlišne.

10. Podľa názoru dovolacieho súdu sa vada zmätočnosti, či nepreskúmateľnosti môže viazať iba k vecnej (meritórnej) stránke rozhodnutia, t.j. k jeho výroku a odôvodneniu, a nie k jeho poučeniu. Nedostatky v poučení o procesných právach účastníka konania (aj keby bolo obsiahnuté vo výroku alebo odôvodnení rozhodnutia) nemôžu mať za následok, že rozhodnutie je čo do merita veci svojvoľné, arbitrárne, či zjavne neodôvodnené a viesť k zrušeniu rozhodnutia. Nedostatky v poučení rieši procesné právo iným spôsobom, a to tak, že buď priznáva účinky i takému podaniu, ktoré by inak bolo ako oneskorené odmietnuté (ide o prípad, ak sa návrh podal po uplynutí zákonnej lehoty preto, že účastník sa spravoval nesprávnym poučením o lehote na podanie návrhu), alebo stanovuje dlhšiu zákonnú lehotu na jeho podanie a domnienku, že ak bolo podanie uskutočnené v tejto lehote, bolo podané včas (v prípade § 54 ods. 3 Správneho poriadku sú to tri mesiace od skutočnosti určujúcej začiatok jej plynutia, ak je poučenie nesprávne alebo ak rozhodnutie poučenie vôbec neobsahuje). Charakteristickým pre všetky uvedené prípady je však to, že ak právne predpisy pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia vyžadujú iniciatívu účastníka (t.j. podanie návrhu, žiadosti, opravného prostriedku a pod.), nemôže táto zmena alebo zrušenie bez jeho iniciatívy nastať, a to ani vtedy, ak sa spravoval nesprávnym poučením o procesných právach, pretože v takýchto prípadoch sa uplatní nevyvrátiteľná právna domnienka ignorancia legis non excusat (neznalosť zákona neospravedľuje). Inými slovami, ak je pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia potrebný (nevyhnutný) návrh účastníka (a kladné rozhodnutie orgánu verejnej moci o jeho návrhu), ale takýto návrh nebol účastníkom podaný, zmena alebo zrušenie rozhodnutia nemôže bez ďalšieho nastať, ak ju sám zákon výslovne nepredpokladá (čo je aj prípad zrušenia rozhodnutia o vyvlastnení podľa § 116 stavebného zákona, pre ktoré sa vyžaduje podanie žiadosti účastníkom alebo jeho právnym nástupcom). Z toho vyplýva, že nesprávne alebo nedostatočné poučenie správneho orgánu o procesných právach účastníka nemôže samo osebe vyvolať v hmotnoprávnej sfére také následky, s ktorými hmotné právo nepočíta. V opačnom prípade by to viedlo k záveru, že by v konkrétnom, individuálnom prípade došlo k zmene stavu v hmotnoprávnej sfére bez relevantného právneho titulu vyžadovaným všeobecne záväznými právnymi predpismi, čo by bolo v rozpore so systémom usporiadania právnych vzťahov spôsobom predpokladaným platným právnym poriadkom a s

princípom právnej istoty.

11. Napokon dovolací súd poznamenáva, že žalobkyňa síce poukazuje na tú časť poučenia v rozhodnutí okresného úradu o automatickom následku zrušenia vyvlastnenia pre nezačatie s užívaním predmetného pozemku, ale už nijako nereaguje na skutočnosť, že poučenie v tomto rozhodnutí tiež uvádza, že pre jeho zrušenie je potrebná žiadosť účastníka podaná v zákonom stanovenej lehote. Obsahom princípu *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria bdelym) je, že účastník právneho vzťahu ako emancipovaný jedinec je sám povinný aktívne urobiť všetko pre to, aby jeho práva boli rešpektované a chránené, a nie spoliehať sa na ochranársku ruku paternalistického štátu. Pokiaľ z poučenia správneho orgánu zároveň (súčasne) vyplývalo, že pre dosiahnutie revízie (zrušenia) jeho rozhodnutia o vyvlastnení je nevyhnutné podaním návrhu (žiadosti) iniciovať revízne konanie, ale žalobkyňa túto možnosť (eventualitu) celkom odignorovala a len sa spoliehala na tú pre ňu jednoduchšiu a pohodlnejšiu časť poučenia, že je postačujúce zostať nečinnou, pretože uvedený následok bez ďalšieho nastane zo zákona, za takýchto okolností nemožno uzavrieť, že žalobkyňa postupovala s náležitou starostlivosťou a opatrnosťou (ostrážitosťou) a urobila všetko pre ochranu svojich práv. Uvedené zároveň akcentuje aj tá skutočnosť, že proti rozhodnutiu správneho orgánu (Krajského stavebného úradu v Prešove z 18. júla 2006) o odmietnutí jej žiadosti o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení ako oneskorene podanej už nevyužila svoje právo podať riadny opravný prostriedok, príp. následne sa domáhať jeho súdneho prieskumu pred správnym súdom, pričom práve v týchto konaniach bol priestor pre argumentáciu, ktorú predkladá v dovolaní, a práve tieto orgány štátu boli kompetentné sa ňou relevantne zaoberať.

12. S ohľadom na uvedené je potom správny aj právny záver súdov oboch nižších inšancií, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky vydržania predmetného pozemku žalobkyňou, pretože - ako vyplýva z vykonaného dokazovania - pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu rozumne požadovať od každého subjektu, nemohla byť dobromyseľná o tom, že predmetný pozemok jej skutočne patrí. Skutočnosť, či je držiteľ v zmysle § 130 Občianskeho zákonníka dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne; nestačí len jeho subjektívne presvedčenie, že vec mu patrí (porov. V 5/1989). Vo vzťahu na prejednanú vec, okolnosť, že účinky vyvlastnenia predmetného pozemku aj po uplynutí zákonnej dvojročnej lehoty na začatie s jeho užívaním na vyvlastnený účel naďalej trvajú, žalobkyňa bola (musela byť) známa aj z rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Prešove z 18. júla 2006, ktorým nebolo vyhovené jej žiadosti o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení a vo výroku ktorého krajský stavebný úrad výslovne uviedol, že predmetné rozhodnutie okresného úradu o vyvlastnení ponecháva v platnosti.

13. Z tohto dôvodu potom nebolo potrebné vykonať ako dôkaz výsluch žalobkyne, ktorý mal potvrdiť jej subjektívne presvedčenie o tom, že predmetný pozemok jej aj napriek všetkým uvedeným okolnostiam právom patrí, pretože overenie, či vyvrátenie tejto skutočnosti už nebolo relevantné pre rozhodnutie v prejednávanej veci s ohľadom na skutkové zistenia, ktoré už boli dostatočným spôsobom preukázané v konaní vykonanými listinnými dôkazmi, a na ďalšie skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo (§ 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 C.s.p.). Z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu i ústavného súdu vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu, či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08). Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo, pričom zdôvodnenie súdu prvej inšancie o nevykonaní tohto dôkazu dovolací súd považuje za primerané a plne sa s ním stotožňuje. Napokon, do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Záverom, vo vzťahu k dovolaniu priloženej listine, dovolací súd dodáva, že podľa § 434 C.s.p. v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ak sa netýkajú skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Tu je potrebné ešte pripomenúť, že strana je povinná už v žalobe pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa sporu a pripojiť k nej dôkazy na ich preukázanie, resp. je povinná tieto prostriedky procesného útoku, či obrany uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (pričom z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa pred rozhodnutím o vyhlásení dokazovania za skončené uviedla, že nemá žiadne ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania), inak súd na ne neprihliada (porov. § 154 C.s.p.).

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. teda nevyplýva, a preto ho dovolací súd ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol.

16. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.